

**मो.म.अडतानी, सदस्य, महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण,
पुणे खंडपीठ, पुणे यांचे समोरीले कामकाज**

Revision Application No.NS/III/1/2016

- १) रामचंद्र पांडुरंग घाडगे, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- २) हणमत पांडुरंग घाडगे, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ३) निवृत्ती हरी घाडगे, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ४) एकनाथ हरी घाडगे, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ५) विष्णु हरी घाडगे (मयत तर्फे लक्ष्मण विष्णु घाडगेचे सर्व शारस हेच शारस)

विरुद्ध

- १) धिरज तानाजी जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- २) सुरज तानाजी जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ३) अधिक संभाजी जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ४) महेश पुरशुराम जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ५) शहाजी भागाव जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ६) यशवंत लक्ष्मण जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ७) शाशिकांत भागाव जाधव, रा.उंब्रज, ता.कराड, जि.सातारा
- ८) जगादिश भास्कर पुरोहीत, रा.मसुर, ता.कराड, जि.सातारा
- ९) विष्वजीत भास्कर पुरोहीत, रा.मसुर, ता.कराड, जि.सातारा
- १०) श्रीम.मंदा दिगंबर आचार्य, रा.मसुर, ता.कराड, जि.सातारा
- ११) श्रीम.अनिता अनिल बोकाळे, रा.मसुर, ता.कराड, जि.सातारा
- १२) श्रीम.उषा भास्कर पुरोहीत, रा.मसुर, ता.कराड, जि.सातारा

अर्जदार**जाबदेणार**

मुंबई कुळ वहिवाट व शेतजमीन अधिनियम १९४८

[संक्षिप्त रूपाने "कुळकायदा" म्हणून संबोधिले आहे.]

चे कलम ७६ नुसार रिहिजन अर्ज,

वाद मिळकतीचे वर्णन-

गाव व तालका	गट नंबर	क्षेत्र हे.आर	आव्हानित केलला आदेश क्रमांक व दिनांक
उंब्रज कराड	62/4	0.67	उपविभागीय अधिकारी, कराड उपविभाग, कराड, जि.सातारा यांनी त्यांचे समोरील टेनन्सी अपील क्र.५/२०१४ मध्ये पारित केलेला आदेश दि. १२/२/२०१६.

न्या यनिर्णय

प्रस्तुत पुनर्निरक्षण अर्ज अर्जदाराने उपविभागीय अधिकारी, कराड उपविभाग कराड, जि.सातारा यांनी त्यांचे समोरील टेनन्सी अपील क्र.५/२०१४ मध्ये पारित केलेला आदेश दि. १२/२/२०१६ शी व्यथीत होवून दाखल केलेला आहे.

प्रस्तुत अर्जदारातर्फे विधिज्ञ श्री.यु.एल.पाटील यांचे तर प्रस्तुत जाबदेणार क्र. १ ते ६ तर्फे विधिज्ञ श्री.आर.क्ही.भवरे यांचे युक्तीवाद मी ऐकले आहेत. प्रस्तुत जाबदेणार क्र. ७ ते ११ हे त्यांना नोटिस तामील होवून देखील ते सतत गैरहजर राहिले असल्याने प्रकरण त्यांचे विरुद्ध एकतर्फी निकालात घेण्यात आले आहे.

अर्जदाराचे विधिज्ञ श्री.पाटील सादर करतात की प्रस्तुत जाबदेणार क्र.१ ते ६ यांचे पूर्वज लक्ष्मण जाधव यांनी दावा मिळकत प्रस्तुत अर्जदार क्र.१ व २ यांचे वडील पांडुरंग घाडगे यांना सन १९५५ साली गहाण करून दिली होती आणि त्या गहाण खताचे आधारे तहसिलदार तथा शेतजमीन न्यायाधिकरण यांनी कुळ कायद्याचे कलम ३२ग अंतर्गत प्रकरण क्र.३४०/१९६१ अन्वये चौकशी करून त्यांचे आदेश

दि. १५/१२/१९६१ अन्वये पांडुरंग घाडगे यांचे तर्फे त्यांना कुळ ठरवून आदेश पारित केला. सदरहू चौकशी दरम्यान प्रस्तुत जाबदेणार क्र.७ ते ११ चे पूर्वज जमीन मालक भास्कर पुरोहित यांनी दावा मिळकतीवर पांडुरंग घाडगे हे कुळ असल्याचे जबाब दिले आहेत. तहसिलदार यांचा सदरहू आदेश आजपावेतो कोठेही आव्हानित झालेला नाही. करिता त्याला अंतिम स्वरूप प्राप्त झाला आहे. प्रस्तुत जाबदेणार क्र. १ ते ६ यांचे पूर्वज लक्षण जाधव यांनी सदरहू आदेशाविरुद्ध दि. २४/६/१९६३ रोजी जिल्हाधिकारी यांचेकडे तक्रार केली होती. त्यांची सदरहू तक्रार खारीज झाल्याबाबत तहसिलदार यांनी त्यांचे पत्र दि. ११/६/१९६४ रोजी लक्षण जाधव यांना कळविल्यानंतर देखील त्यांनी कोणतीही अपील दाखल केली नाही. तहसिलदार यांचे कलम ३२ग अंतर्गत आदेश दि. १५/१२/१९६१ नंतर कुळ कायद्याचे कलम ३२एम अंतर्गत खरेदी प्रमाणपत्र देखील प्रस्तुत अर्जदार यांचे पूर्वज यांना दि. २८/९/१९७० रोजी देण्यात आलेला आहे. हे सर्व झाले असतांना नंतर अंदाजे ३० वर्षांचे विलंबाने प्रस्तुत जाबदेणार क्र.१ ते ६ यांनी उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे सन १९९१ साली उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे तहसिलदार यांचे आदेश दि. १५/१२/१९६१ च्या विरुद्ध अपील क्र. ३१/१९९१ दाखल केली. उपविभागीय अधिकारी यांनी या अपिलीत त्यांचे आदेश दि. २८/४/१९९९ अन्वये अपील अंशतः मान्य करून प्रकरण प्रस्तुत जाबदेणार क्र.१ ते ६ कुळ ठरविणेबाबत फेरचौकशीचे आदेश दिले. फेरचौकशीत तहसिलदार यांनी प्रकरण क्र.६५/२००१ नोंदवून त्यात त्यांचे आदेश दि. १३/३/२०१४ अन्वये जाबदेणार क्र.१ ते ६ यांना कुळ कायद्याचे कलम ३२ग अंतर्गत कुळ ठरवून दावा मिळकतीची खरेदी किंमत निश्चित केली आणि ती भरल्यानंतर त्यांना कलम ३२एम अंतर्गत खरेदी प्रमाणपत्र देण्याचे आदेश केले आणि पूर्वी सन १९६१ साली याबाबत पारित झालेले आदेश रद्द केले. प्रकरण पूर्वीच रेस ज्युडी केला झाला असतांना आणि तहसिलदार यांना स्वतःचे आदेश रद्दबातल करण्याचे अधिकार नसतांना त्यांनी पारित केलेले आदेश दि. १३/३/२०१४ चूकीचे व नियमबाब्य असल्यामुळे प्रस्तुत अर्जदाराने उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे अपील क्र.५/२०१४ दाखल केली. पण दुदैवाने उपविभागीय अधिकारी यांनी त्यांचे आव्हानित आदेश दि. १२/२/२०१६ अन्वये प्रस्तुत अर्जदाराचे अपील अमान्य करून तहसिलदार यांचा दि. १३/३/२०१४ चा चूकीचा आदेश कायम ठेवलेला आहे. करिता उपविभागीय अधिकारी व तहसिलदार यांचे आव्हानित आदेश रद्दकरून प्रस्तुत पुनर्निरक्षण अर्ज मान्य करण्यात यावा अशी त्यांची विनंती आहे.

प्रस्तुत जाबदेणार क्र.१ ते ६ चे विधिज्ञ श्री.भवरे सादर करतात की दावा मिळकतीचे गांव नमुना ७/१२ वरून स्पष्टपणे दिसून येईल की प्रस्तुत जाबदेणार क्र.७ ते ११ चे पूर्वज भास्कर पुरोहित जमीन मालक असून प्रस्तुत जाबदेणार क्र.१ ते ६ यांचे पूर्वज लक्षण यशवंत जाधव हे सन १९३८-३९ सालापासून मिरासी कुळ म्हणून आहेत. लक्षण जाधव यांनी परत बोलीने जमीन घेण्याबाबतच्या हक्काने दावा मिळकत प्रस्तुत अर्जदाराचे पूर्वज पांडुरंग घाडगे यांना गहाण करून दिली होती. पांडुरंग हरी घाडगे यांची फक्त सन १९६२-

६३ आणि नंतर १९६५-६६ पासून काही वर्षासाठी वहिवाट म्हणून नोंद आहे, ते दि.१/४/१९५७ रोजी त्यांची कुळ वहिवाट म्हणून नोंद नाही. गहाण रक्कम फेडल्यानंतर दावा मिळकतीवर सतत आमचा ताबा आहे. कुळ कायद्याचे कलम ४(I)क प्रमाणे गहाणदार म्हणून ताबा धारक जमिनीचा कुळ ठरत नाही. गहाणाखताप्रमाणे फेरफार क्र.४५५५, सन १९५५-५६ साली नोंदविण्यात आलेला आहे. तहसिलदार यांनी सन १९६१ साली कलम ३२ग अंतर्गत केलेल्या कारवाईत लक्ष्मण जाधव यांना कोणतीही नोटिस तामील केलेला नव्हता. करिता त्यांना त्या चौकशीत पारित केलेला आदेश दि.१५/१२/१९६१ चे विस्तृद्ध त्यावेळी अपील करता आली नाही. तथापि सदरहू आदेश समजल्यावर आणि याबाबत पांडुरंग घाडगे यांच्याशी चर्चा केल्यावर त्यांनी सुधा आम्हीच कुळ असल्याचे मान्य केल्याने आम्ही फक्त सदरहू आदेश रद्द करण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांचेकडे दि.२४/६/१९६३ रोजी तक्रार केला. सदरहू चौकशीचे प्राप्त झालेल्या कागदपत्रावरून पान क्र.२७/२५ वरून स्पष्टपणे दिसून येईल की पांडुरंग घाडगे यांनी स्वतः होवून दि.१३/११/१९६३ रोजी अर्ज केला आहे की दावा मिळकतीवर लक्ष्मण जाधव कुळ असून सदरहू दावा मिळकतीची कलम ३२ग अंतर्गतची खरेदी लक्ष्मण जाधव यांना करू द्यावी ते स्वतः खरेदी करू इच्छित नाही तसेच लक्ष्मण जाधव यांनी दि.२४/६/१९६३ रोजी केलेल्या तक्रारीचे संदर्भात झालेल्या चौकशीत देखील पांडुरंग घाडगे यांच्या दि.२०/१२/१९६३ रोजी घेण्यात आलेल्या जबाबात त्यांनी तसेच नमूद केले आहे. दि.२६/५/१९५५ च्या लक्ष्मण जाधव आणि पांडुरंग घाडगे मध्ये झालेला दस्त मुदत खरेदी दस्त होता. त्या दस्ताप्रमाणे लक्ष्मण जाधव यांनी गहाण रक्कम फेटाळल्यानंतर तशी नोंद घेण्यासाठी तहसिलदार यांना अर्ज दिल्यावर फेरफार क्र.५३९९ दि.२८/२/१९६३ प्रमाणे पुन्हा लक्ष्मण जाधव यांची नोंद झाली आहे आणि ही नोंद झाल्यानंतर त्यांनी निम्न कोर्टातील प्रकरणात पान क्र.२१ वर अर्ज दि.२५/२/१९६३ अन्वये दावा मिळकतीचे कलम ३२ग घाडगे ऐवजी त्यांचे नांवे करण्यासाठी अर्ज दिला. पण दरम्यान कलम ३२ग ची कारवाई श्री.घाडगे यांचे तर्फे झाल्याने तहसिलदार यांनी प्रकरणात पुढील कारवाई कोणत्या प्रकारे करावी याबाबत जिल्हाधिकारी यांचेकडून त्यांचे पत्र दि.४/१२/१९६३ (जुने प्रकरणातील पान नं.४७/४५) अन्वये मार्गदर्शन मागितले. या पत्राचे अनुषंगाने जिल्हाधिकारी यांनी मामलेदार यांचेकडून अहवाल बोलाविल्यावर मामलेदार यांनी त्यांचे पत्र दि.२५/५/१९६४ अन्वये सन १९६१ चे आदेशाप्रमाणे पांडुरंग घाडगे हे कुळ झाल्याचे कळविले. दरम्यान लक्ष्मण जाधव सन १९६५ साली मयत झाले. करिता मामलेदार यांच्या सदरहू अहवालाबाबत ते पुढे अपील इत्यादी दाखल करू शकले नाहीत आणि या प्रकारे सदरहू प्रकरण त्या वेळी अनिर्णीत राहिला. लक्ष्मण जाधव यांचे वारसांना सन १९६१-ते-६३ पर्यंत झालेल्या कार्यवाहीबाबत काहीच कल्पना नव्हती. करिता त्यांचे मुलाने सन १९८३ साली दावा मिळकतीची कलम ३२ग अंतर्गत आदेश मिळविणेसाठी तहसिलदार यांचेकडे अर्ज केला. सदरहू आदेशाचे अनुषंगाने चौकशीत पांडुरंग हरी घाडगे यांनी पुनः त्यांचे जबाब दि.६/९/१९८३

१३

(तहसिलदार प्रकरणातील पान नंबर ७१) मध्ये पुन्हा स्पष्ट केले की दावा मिळकतीचे लक्षण जाधव हेच कुळ आहेत. पांडुरंग यांचा पुन्हा स्वतःचा तसा जबाब असल्याने तहसिलदार तथा शेतजमीन न्यायाधिकरण यांनी त्यांचे पत्र दि. ८/९/१९८३ अन्वये पूर्वी पांडुरंग घाडगे तर्फे कलम ३२ग झालेला आदेश दि. १५/१२/१९६१ चे पुनर्विलोकन करणेसाठी जिल्हाधिकारी यांची परवानगी मागितली. त्यावर जिल्हाधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि. २८/९/१९८३ अन्वये ते पुनर्निरक्षण किंवा पुनर्विलोकन बाबतचा अर्ज सादर करू शकतात असे कळविले. सदरहू सर्व पत्रव्यवहार प्रकरणात उपलब्ध आहे. तथापि तहसिलदार यांनी याबाबतची प्रस्तुत जाबदेणार क्र. १ ते ६ यांना काहीच कल्पना दिली नाही. करिता आम्ही स्वतः होवून नंतर सन १९९१ साली उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे अपील क्र. ३२/१९९१ दाखल केली. उपविभागीय अधिकारी यांनी त्यांचे आदेश दि. २८/४/१९९१ अन्वये आमची अपील अंशतः मान्य करून प्रकरण फेरचौकशीसाठी तहसिलदार यांचेकडे परत पाठविले. फेरचौकशीत तहसिलदार यांनी प्रकरण क्र. ६५/२००१ अन्वये चौकशी करून प्रकरणात वर नमूद केलेली परिस्थितीचा योग्य ऊहापोह करून प्रस्तुत जाबदेणार क्र. १ ते ६ यांना दावा मिळकतीवर हक्क असल्याचे स्पष्ट करून त्यांचे तर्फे कलम ३२ग अंतर्गत खरेदी किंमत निश्चित करून दिली आणि ती भरल्यावर कलम ३२एम अंतर्गत निर्गमीत करण्याचे आदेश दिले. तहसिलदार यांचा सदरहू आदेश योग्य व प्रकरणात प्राप्त परिस्थितीशी सुसंगत असल्याने उपविभागीय अधिकारी यांनी तो आव्हानित आदेशाव्वारे कायम केलेला आहे. करिता सदरहू दोन्ही आदेश कायम ठेवून प्रस्तुत पुनर्निरक्षण अर्ज फेटाळण्यात यावा अशी त्यांची विनंती आहे.

मार्गी १९९१

दोन्ही विधिज्ञ यांचे युक्तीवाद विचारात घेता आणि प्रकरणातील कागदपत्रे तपासल्यावर माझे निर्दर्शनास येते की दावा मिळकतीचे गांव नमुना ७/१२ प्रमाणे दावा मिळकतीचे मुळ मालक भास्कर पुरोहित (प्रस्तुत जाबदेणार क्र. ७ ते ११ चे पूर्वज) असून या जमिनीवर प्रस्तुत जाबदेणार क्र. १ ते ६ चे पूर्वज लक्षण जाधव यांची दि. १/४/१९५७ चे फार पूर्वीपासून मिरासी कुळ म्हणून नोंद आहे. सदरहू कुळ लक्षण जाधव यांनी दि. २६/५/१९५५ रोजी पांडुरंग घाडगे (प्रस्तुत अर्जदार क्र. १ व २ यांचे वडील आणि क्र. ३ ते ५ यांचे आजोबा) यांचे सोबत मुदत खरेदीखत करून सदरहू जमीन त्यांचेकडे गहाण ठेवली. या गहाण खताप्रमाणे त्यांचेकडे जमिनीचा ताबा आल्याने सन १९६१ साली तहसिलदार यांचे दि. १५/१२/१९६१ चे आदेशान्वये दावा मिळकतीची कलम ३२ग अन्वये खरेदी पांडुरंग घाडगे यांचे नांवे झाली. तथापि सदरहू चौकशीत लक्षण जाधव यांचा दावा मिळकतीवर कुळ म्हणून नांव नोंदविलेले असतांना सुध्दा त्यांना पक्षकार म्हणून सामील करण्यात आलेले नाही आणि त्यांचे म्हणणे सुध्दा ऐकण्यात आलेले नाही. करिता सदरहू आदेश त्यांना त्यावेळी माहित नव्हते त्याचे विरुद्ध अपील दाखल करता आली नाही. सदरहू गहाण दस्ताप्रमाणे त्यांनी रक्कम पांडुरंग घाडगे यांना परत केल्यावर त्यांचे अर्जप्रमाणे फेरफार क्र. ५३९९ दि. २८/२/१९६३ अन्वये

१४

त्यांची पुन्हा नोंद झाली आहे. आणि त्यावेळी त्यांना पूर्वीचा ३२ग चा आदेश झाल्याचे माहित झाल्याचा त्यांनी दि. २५/१९६३ रोजी (तहसिलदार यांचेकडील प्रकरणात पान क्र. २१) अर्ज करून सदरहू ३२ग पांडुरंग घाडगे ऐवजी त्यांचे नांवे करण्यासाठी अर्ज दिला आहे. तसेच त्यावेळी पांडुरंग हरी घाडगे यांनी देखील स्वतः होवून त्यांचे अर्ज दि. १३/११/१९६३ (तहसिलदार यांचेकडील प्रकरणात पान क्र. २५/२७) आणि त्यांचे जबाब दि. २०/१२/१९६३ मध्ये दावा मिळकतीचे कुळ लक्ष्मण जाधव हेच असून कलम ३२ग त्यांचे (पांडुरंग घाडगे यांचे) ऐवजी लक्ष्मण जाधव यांचे नांवे करण्यात यावी असे स्वतः होवून स्पष्ट केले आहे. पांडुरंग घाडगे यांच्या सदरहू अर्ज व जबाबाचे अनुषंगाने जिल्हाधिकारी यांनी तहसिलदार यांचा दि. १५/१०/१९६१ रोजीचा आदेश पुनर्विलोकन अंतर्गत घेवून नवीन आदेश पारित करणेसाठी स्पष्ट सूचना देणे आवश्यक होते, पण जिल्हाधिकारी यांनी तशी स्पष्ट सूचना त्यावेळी दिली नाही आणि दरम्यान लक्ष्मण जाधव सन १९६५ साली मयत झाले करिता कलम ३२ग अंतर्गत होणारी फेरचौकशीची आवश्यक कारवाई त्यावेळी करण्यात आली नाही, असे कागदपत्रावरून दिसून येते. नंतर लक्ष्मण जाधव यांच्या मुलाने सन १९८३ साली कलम ३२ग अंतर्गत नवीन अर्ज केल्यावर त्यात पुन्हा पांडुरंग घाडगे यांनी त्यांचे जबाब दि. ६/९/१९८३ (पान क्र. ७१) अन्वये लक्ष्मण जाधव हेच खरे कुळ असल्याचे नमूद केल्यावर तहसिलदार यांनी जुना आदेश दि. १५/१२/१९६१ चे पुनर्निरक्षण करणे आवश्यक झाल्याने सदरहू प्रकरण पुनर्निरक्षणामध्ये घेण्याची परवानगी जिल्हाधिकारी यांचेकडून मागितली. यावर जिल्हाधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि. २८/९/१९८३ अन्वये अपेक्षित स्पष्ट आदेश न देता लक्ष्मण जाधव यांचे वारस यांनी पुनर्निरक्षण / पुनर्विलोकन अर्ज दिले नसतांना तहसिलदार यांनी स्वतः हुन पूर्वीचा आदेश रद्द करण्यासाठी का विनंती करीत आहेत, ^{असता} अर उलट तहसिलदार यांचा स्पष्टीकरण मागितले. जिल्हाधिकारी यांचा सदरहू पत्र त्यांचे स्तरावर निष्काळजीपणा व ढवळाढवळी करण्याचा प्रकार दिसतो. तथापि तहसिलदार यांनी लक्ष्मण जाधव यांना पुढे काहीच कळविले नाही आणि गप्प राहिले. त्यामुळे त्यांचे वारसांना, कोणताही पुनर्निरक्षण / पुनर्विलोकन अर्ज देता आला नाही. प्रकरणात उपलब्ध या सर्व कागदपत्रावरून स्पष्टपणे दिसून येते की प्रकरण पुनर्निरक्षण करणे आवश्यक झाले असतांना देखील तहसिलदार व जिल्हाधिकारी यांचेकडून अपेक्षित आवयक कार्यवाही झाली नाही नंतर सन १९९१ साली स्वतः होवून त्यांनी अपील उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे दाखल केली. अर्थात ही अपील दाखल करतांना झालेला ३० वर्षांचा विलंब वर नमूद केलेल्या कारणामुळे क्षमापित होण्यास पूर्णतः पात्र दिसतो. उपविभागीय अधिकारी यांनी या अपिलीत त्यांचे आदेश दि. २८/४/१९९१ अन्वये अपील अंशात: मान्य करून प्रकरण फेरचौकशीसाठी तहसिलदार यांचेकडे पाठविलेले आहे. फेरचौकशीत तहसिलदार तथा शेतजमीन न्यायाधिकरण यांनी प्रकरण क्र. ६५/२००१ अंतर्गत त्यांचे आदेश दि. १३/३/२०१४ अन्वये लक्ष्मण जाधव यांचे वारस (प्रस्तुत जावदेणार क्र. १ ते ६) यांना दावा मिळकतीवर कुळ ठरवून त्यांचे

तर्फे कलम ३२ग अंतर्गत दावा मिळकतीच खरेदी किंमत निश्चित करून दिली आहे. ज्या अर्थी (१) दावा मिळकतीवर लक्षण जाधव यांचा दि. १/४/१९५७ च्या फार पूर्वी पासून मिरासदार कुळ म्हणून नोंद आहे आणि ती नोंद कधीही आव्हानित झाली नाही आणि ज्या अर्थी (२) कुळ कायद्याचे कलम ४(१)क अन्वये गहाणदार म्हणून ताबा असणारा कुळ ठरत नाही आणि त्यामुळे पांडुरंग घाडगे दावा मिळकतीवर कुळ ठरत नाही आणि ज्या अर्थी (३) पांडुरंग घाडगे यांनी स्वतःच वर नमूद केलेले त्यांचे अर्ज दि. १३/११/१९६३, जबाब दि. २०/१२/१९६३ आणि जबाब दि. ६/९/१९८३ मध्ये दावा मिळकतीवर ते कुळ नसून लक्षण जाधव हेच खरे कुळ आहेत असे स्पष्ट केले आहे; त्या अर्थी दावा मिळकतीवर लक्षण जाधव हेच कुळ ठरतात आणि त्या अनुषंगाने वर नमूद केलेले पूर्वी परित झालेला आदेश दि. १५/१२/१९६१ रद्द होवून तहसिलदार यांनी पारित केलेला आदेश दि. १३/३/२०१४ आणि तो कायम ठेवल्याबाबत उपविभागीय अधिकारी यांचा आदेश दि. १२/२/२०१६ सदरहू दोन्ही आदेश प्रकरणात प्राप्त परिस्थितीनुसार योग्य व नियमानुसार आहेत. करिता सदरहू दोन्ही आदेशात पुनर्निरक्षणाव्वारे कोणताही हस्तक्षेप करण्याची आवश्यकता नाही. पांडुरंग घाडगे यांचे वारस प्रस्तुत अर्जदार यांना त्यांचे पूर्वज यांनी केलेल्या कथनाशी विसंगत दावा मिळकतीवर कुळ हक्क मागता येत नाही.

वरील विवेचनाचे अनुषंगाने मी खालीलप्रमाणे आदेश पारित करीत आहे.

आ दे श

- १) प्रस्तुत पुनर्निरक्षण अर्ज फेटाळण्यात येत आहे.
- २) उपविभागीय अधिकारी, कराड उपविभाग कराड, जि.सातारा यांनी त्यांचे समोरील टेनन्सी अपील क्र.५/२०१४ मध्ये पारित केलेला दि. १२/२/२०१६ रोजीचा आदेश कायम करण्यात येत आहे.
- ३) प्रकरणात यापूर्वी स्थगिती अथवा जैसे-थे-परिस्थिती ठेवण्याचे आदेश दिले असल्यास ते उठविण्यात येत आहेत.
- ४) खर्चाबाबत कोणतेही आदेश नाहीत.
- ५) दोन्ही पक्षकारांना या आदेशाची समज देण्यात यावी.
- ६) आदेशाची प्रत तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी यांना देण्यात यावी आणि कार्यालयाचे नस्तीस संग्रहीत ठेवण्यात यावी.